

Meditatiefmoment 13 04 2021

Presentatie: Kjell Wagner

Opening: Goedemiddag en welkom bij dit meditatiefmoment vanuit de Bosbeskapel kerkelijke gemeente Den Haag Zuidwest. Mijn naam is Kjell Wagner en ik mag vanmiddag de meditatie verzorgen. Deze meditatieve momenten zijn in het leven geroepen om ondanks alle beperkingen die nu voor het gemeentelven gelden, de onderlinge verbondenheid in stand te houden en mogelijk te versterken. Ik draag daar vandaag graag mijn steentje toe bij. Ik wil openen met het lezen van de psalm voor deze dinsdag 13 april en dat is psalm 93.

[1] De HEER is koning, met hoogheid is hij bekleed,

de HEER is met macht bekleed en omgord.

Vast staat de wereld, zij wankelt niet, 3

En vaststaat van oudsher uw troon

U bent van alle eeuwicheden.

De stromen verheffen hun stem, Heer

luid verheffen de stromen hun stem.

<sup>4</sup>Maar boven het geraas van de wijde wateren,

van de machtige baren der zee,

is hoog in de hemel de machtige HEER.

<sup>5</sup>Uw uitspraken zijn betrouwbaar.

Heiligheid is van uw huis het sieraad,

HEER, tot in lengte van dagen.

### ***Start psalm 93.***

Deze psalm is bepaald niet bescheiden in het uitdragen van het rotsvaste vertrouwen in de Eeuwige. Prachtig hoe de psalmdichter beschrijft hoe het natuurgeweld de stem van de Heer niet zal overstemmen. In schril contrast daarmee staat het stuk uit Mattheus 5 dat ik met U lezen wil. Het is een gedeelte uit de Bergrede, ook wel de Zaligsprekingen genoemd. In dit citaat uit Mattheus 5: 13 staan zachtmoedigheid en een stil vertrouwen centraal. Niet de grote in het oog springende daden maar juist de macht van het kleine wordt daar op een voetstuk gezet.

Jullie zijn het zout van de aarde. Maar als het zout zijn smaak verliest, hoe kan het dan weer zout gemaakt worden? Het dient nergens meer voor, het wordt weggegooid en vertrapt.

<sup>14</sup>Jullie zijn het licht in de wereld. Een stad die boven op een berg ligt, kan niet verborgen blijven. <sup>15</sup>

Men steekt ook geen lamp aan om hem vervolgens onder een korenmaat weg te zetten, nee, men zet hem op een standaard, zodat hij licht geeft voor ieder die in huis is. <sup>16</sup>

Zo moet jullie licht schijnen voor de mensen, opdat ze jullie goede daden zien en eer bewijzen aan jullie Vader in de hemel.

### ***Start lied 838. O grote God die liefde zijt***

#### ***Overdenking***

Zout lijkt tegenwoordig eerder een plaag dan een zegen. In de media kun je zelfs waarschuwingen tegen het gebruik van zout tegen komen. Zout vormt een bedreiging voor onze volksgezondheid. Het is voor ons moeilijk voor te stellen, dat in de tijd waarin Jezus leefde, zout een kostbaar artikel was. Wij strooien er in de winter tonnen van over de wegen. De Romeinen, die toen een wereldmacht waren, betaalden hun soldaten er mee. Ons woord salaris komt daar vandaan. Er liep een weg, de via Salaria, van de kust waar de zoutmoerassen lagen naar Rome. Zout was zeldzaam en dus kostbaar. Men gebruikte het om eten te conserveren wat in met name in warmere streken een belangrijke toepassing was. Het beeld van het zout der aarde, dat Jezus gebruikt moet de mensen die toegestroomd waren om naar hem te luisteren, overduidelijk zijn geweest. Wat ons ook vreemd in de oren klinkt is de suggestie van Jezus dat zout aan kracht kan verliezen. Zout dat zijn kracht verliest? Toen mijn vrouw en ik een jaar na ons huwelijk verhuisden van een zolderetage waar we inwoonden, naar een flat, kwam ik in een keukenkastje een pond zout tegen. Dat hadden we gekregen bij onze trouwreceptie als onderdeel van het beroemde levensmiddelen ABC waarbij de A traditioneel voor aardappelen stond en de Z voor zout. Dat zout had helemaal niet aan kracht ingeboet en zout dat bederft, is ons nog steeds volkomen onbekend. Dat lag anders in de tijd van de Romeinen. Zout werd gewonnen door zeewater te verdampen. Dat zout op die manier geoogst werd, was vervuild met allerlei algen en andere plantenresten. Die zorgden ervoor dat het zout na verloop van tijd achteruit ging in kwaliteit en zijn conserverende werking verloor. Het was dus zaak het zout zuiver te houden en vooral droog te bewaren. Er is echter nog wel een overeenkomst met de tijd van toen en onze moderne tijd. Het zit hem in het gebruik van dat zout. Nu net als toen moet het spaarzaam gebruikt worden. Een snufje zout zorgt ervoor dat een gerecht meer smaak krijgt omdat het zout de andere kruiden en smaakstoffen extra uit laat komen. Je

hebt dus maar weinig nodig, toen omdat het zo kostbaar was, nu omdat het slecht is voor de smaak en je gezondheid. Hoe zit dat dan met die gelijkenis. Ik kreeg altijd de indruk dat deze vergelijking van Jezus Christenen opriep om vooral niet te bescheiden met je geloof naar buiten te treden. Dat wordt nog versterkt door het beeld wat er op volgt waarin zijn volgelingen vergeleken worden met een licht op een berg. Maar dat staat weer op gespannen voet met de toehoorders tegen wie Jezus spreekt. Zij vormden niet de bovenlaag van de maatschappij die wat in te brengen hadden. Het waren voor het grootste deel de mensen aan de rand van de maatschappij. Hoe zouden zij, die leefden van de gunsten van welwillendheid van de mensen die het beter getroffen hadden, zout der aarde kunnen zijn als het zo krachtig beleden moest worden? Het zit hem in dat snufje, het kleine gebaar maar oprechte gebaar. Het sluit aan bij wat Jezus later zegt, 'Wat je aan de minste van mijn volgelingen gedaan hebt, heb je aan mij gedaan'. Wat is dan zo'n klein gebaar? Een bijdrage aan een collecte voor een goed doel kwam bij mij naar boven. En zo zijn er nog wel meer kleine dingen te noemen maar heb je daar het evangelie van Jezus voor nodig om je te laten inspireren? Ik heb twee voorbeelden waarmee ik probeer duidelijk te maken wat het verschil is. Het eerste komt uit een verhaal van Simon Carmiggelt. Velen kennen zijn Kronkels nog die hij elke dag schreef voor het Parool. In een van die kronkels vertelt hij over een man die hij 's avonds laat in een automatiek tegen komt. Een zwerver, vermoedelijk drugsverslaafde staat verlekkerd naar de raampjes van de automatiek te kijken maar heeft geen geld om een deurtje te kunnen openen. Een andere man stapt op hem toe en geeft hem een tientje, in de jaren zestig geen kleinigheid. Hij wendt zich tot Carmiggelt en zegt. "Meneer, u vraagt zich misschien af, wat bezielt die man hem een tientje te geven. Dat gaat op aan drank of drugs en daar kon u weleens gelijk in hebben. Nou weet u, ik heb een zoon, waar ik al jaren geen contact meer mee heb die er net zo aan toe is. En nu hoop ik maar dat er ergens op deze wereld ook iemand rondloopt die hem een tientje geeft.' Dat is geen ontferming of barmhartigheid naar de drugsverslaafde maar een wanhoopsgebaar om diepgevoelde onmacht te verzachten. Het andere verhaal werd mij verteld door een collega die in de trein getuige was van een gesprek tussen een stel jongens. Ze schepten luidruchtig op over de opbrengsten van de fooien die ze ontvangen hadden toen zij rond Oudjaar hun klanten van hun krantenwijk gelukkig nieuwjaar gingen wensen. U kent dat wel, ze overhandigen een voorgedrukte kaart en kijken verwachtingsvol naar de klant en zouden raar opkijken als met 'Dank je wel heel aardig' de deur weer gesloten had. Een van de jongens vertelde dat hij bij een oude vrouw een briefje van twintig euro kreeg. 'Nou ik heb haar toen gezegd dat dát veel te veel was. Ik heb het voor haar gewisseld. Zijn vriendengroep reageerde vol onbegrip over zoveel domheid. 'Jij bent gek, ik had het mooi gehouden. Weet dat oude wijf veel.' Behoorlijk beduusd en uit

het veld geslagen liet hij de hoon van zijn maatjes over zich heen komen. Toen stond er een passagier op die het tafereel gevolgd had, trok zijn portemonnee en overhandigde de jongen een briefje van twintig euro. 'Luister mannen, deze jongen heeft helemaal niets verkeerd gedaan. Hij heeft heel goed begrepen wat een fooi betekent. Jij komt er wel.' De trein naderde een station en de passagier stapte uit, de groep nog steeds in opperste verbazing achterlatend. Ik denk dat dit verhaal exact aangeeft wat dat snufje zout teweeg heeft gebracht. De jongen die zich in de ogen van zijn maatjes onmogelijk stom had gedragen, in ere herstellen en zelfs op een voetstuk zetten. Wat je aan de minste hebt gedaan heb je aan mij gedaan. Voor de jongens werd het grabbelen en graaien even in een ander daglicht gesteld, even kreeg een dagelijkse situatie geen bittere nasmaak maar werd voor mij duidelijk hoe je een snufje zout der aarde kunt zijn. Een klein gebaar, spontaan, onbaatzuchtig maar van grote betekenis. Ik denk namelijk, of weet wel zeker dat die jongens tot op de dag van vandaag zich elk jaar met Oud en Nieuw zich dit voorval zullen herinneren. En de jongen die de fooi mocht ontvangen absoluut met een glimlach.

### **Start Beati Voi poveri**

#### **Gebed**

Ik wil met U het gebed bidden dat toegeschreven wordt aan Franciscus van Assisi. U vindt het afgedrukt in het liedboek na lied 837

#### **Zegenbede**

Deze vesper wil ik afsluiten met een zegen zoals die gebruikt wordt in de liturgie van de Russisch Orthodoxe Kerk. Het is een gezongen zegenbede uit de liturgie van de heilige Chrysostomos op muziek gezet door Rachmaninov. We begonnen het meditatieve moment vanmiddag met een psalm die geen twijfel liet bestaan over het vertrouwen in God. De zegen van Chrysostomos doet daar niet voor onder en bemoedigt ons om ons praktische belijden hoe klein en bescheiden ook onverminderd voort te zetten.